

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

redaktor naczelny:

radca prawny Andrzej Fortuna

redakcja:

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

ul. Zawiszy Czarnego 6/1

80-433 Gdańsk

Nr wpisu do rejestru dzienników i czasopism: L.P. 1797

wydawca:

Andrzej Fortuna prowadzący

działalność gospodarczą pod nazwą

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

ul. Zawiszy Czarnego 6/1

80-433 Gdańsk

Biuletyn z 02.07.2018 r.

I. ZMIANY W REGULACJACH

NOWE ZASADY PRYZNAWANIA ULG NA PROWADZENIE NOWYCH INWESTYCJI

W dniu 30 czerwca 2018 r. wchodzi w życie ustawa z dnia 11 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz. U. Z 2018 r., poz. 1162). Celem nowej regulacji jest przyznanie przedsiębiorcom możliwości skorzystania ze wsparcia przy prowadzeniu nowych inwestycji także w przypadku ich lokalizacji poza obszarem specjalnej strefy ekonomicznej. Preferencyjne zasady nie będą już ściśle zależne od miejsca prowadzenia działalności.

Wsparcie na realizację nowej inwestycji będzie udzielane w formie zwolnienia od podatku dochodowego. Decyzja o wsparciu będzie wydawana przez ministra właściwego do spraw gospodarki, na wniosek przedsiębiorcy ubiegającego się o udzielenie wsparcia. Zwolnienie będzie przyznawane na czas oznaczony, nie krótszy niż 10 lat i nie dłuższy niż 15 lat.

Wsparcie będzie udzielane przedsiębiorcy w sytuacji, gdy nowa inwestycja będzie spełniała odpowiednie kryteria ilościowe i jakościowe. Szczególnie preferowane będą nowe inwestycje prowadzone na obszarach, na których występuje duża stopa bezrobocia. Szczegółowe kryteria zostaną określone przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia.

ELEKTRONICZNE ZWOLNIENIA PRZESUNIĘTE W CZASIE

Ustawą z dnia 10 maja 2018 r. zmieniającą ustawę o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz niektórych innych ustaw, wydłużono maksymalny termin, w jakim możliwe jest wydawanie zaświadczeń lekarskich o czasowej niezdolności do pracy w tradycyjnej, papierowej formie. Dotychczasowe zaświadczenia lekarskie będzie można wydawać do 30 listopada 2018 r.

II. ORZECZNICTWO

UJAWNIE NIE PRZY CZYNY NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI NIEZGODNE Z KONSTYTUCJĄ

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 czerwca 2018 r., sygn. SK 19/17

Na mocy przytoczonego wyroku Trybunał Konstytucyjny orzekł, że przepis § 13 ust. 2 pkt 9 w związku z § 32 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności jest niezgodny z Konstytucją (a konkretnie z art. 47 oraz art. 51 ust. 1, 2 i 5 w związku z art. 31 ust. 3).

Zakwestionowany przepis rozporządzenia wskazywał, że orzeczenie o niepełnosprawności powinno zawierać symbol przyczyny niepełnosprawności, w szczególności odpowiedniemu oznaczeniu podlegały niepełnosprawność wywołana chorobą psychiczną.

Sprawa trafiła do Trybunału na skutek skargi konstytucyjnej osoby, która twierdziła, że przepis narusza jej prawo do prywatności, ponieważ obowiązek zamieszczenia w orzeczeniu informacji o przyczynie niepełnosprawności prowadzi do tego, że o chorobie psychicznej niepełnosprawnego pracownika może dowiedzieć się pracodawca.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że w istocie ww. przepis rozporządzenia jest niezgodny z Konstytucją. Trybunał jednak orzekł, iż niezgodność nie tyle tkwi w tym, że informacja o przyczynie niepełnosprawności jest w ogóle zamieszczana w orzeczeniu, ale w tym, że przepisy regulujące tę materię nie mają rangi ustawowej. Zdaniem Trybunału przepisy,

poprzez które następuje ingerencja w prawo do prywatności, powinny znajdować się w ustawie, a nie w rozporządzeniu, bowiem na to wskazuje przepis art. 51 ust. 1 Konstytucji - nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby.

REGULACJA OBOWIĄZKOWEGO PRZEKSZTAŁCENIA SPÓŁDZIELCZEGO WŁASNOŚCIOWEGO PRAWA DO LOKALU W PRAWO WŁASNOŚCI JEST ZGODNA Z KONSTYTUCJĄ

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 czerwca 2018 r., sygn. SK 3/13

Trybunał Konstytucyjny rozpoznał skargę spółdzielni mieszkaniowej, która domagała się uznania za niezgodnych z Konstytucją przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw w zakresie, w jakim przepisy te zobowiązywały spółdzielnię mieszkaniową do zawarcia umowy przeniesienia własności lokalu w przypadku złożenia takiego wniosku w okresie od 31 lipca 2007 r. do 29 grudnia 2009 r. przez osobę posiadającą spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu.

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

Zdaniem skarżącego, zakwestionowane przepisy były niekonstytucyjne, ponieważ nakazywały, aby do wniosków złożonych w ww. okresie zastosowanie znajdowały zasady uznane przez Trybunał za niezgodne z Konstytucją w wyroku z 17 grudnia 2008 r., sygn. P 16/08. Trybunał uznał wówczas, że ustalony w obowiązujących przepisach zakres spłat ciężących na osobie ubiegającej się o uwłaszczenie lokalu spółdzielczego prowadził do nieuzasadnionego uprzywilejowania tej osoby względem spółdzielni. Trybunał postanowił jednak odroczyć termin utraty mocy obowiązującej zaskarżonego przepisu o 12 miesięcy, a ustawodawca wprowadzając nowelizację postanowił, że do części spraw będących w toku zastosowanie znajdą te same – niekonstytucyjne zasady.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że pomimo, iż uznał wskazane przepisy za niezgodne z Konstytucją, to zasady prawidłowej legislacji wymagały tego, aby te przepisy znajdowały zastosowanie do spraw niezakończonych przed wejściem w życie nowelizacji przepisów będącej wynikiem wydanego wcześniej orzeczenia. Zdaniem Trybunału, ingerencja w prawo własności spółdzielni mieszkaniowych była w takiej sytuacji proporcjonalna i uzasadniona innymi

Lipiec 2018

wartościami konstytucyjnymi, takimi jak konieczność ochrony ekspektatywy prawa własności lokali przysługującej osobom, które złożyły wniosek o przekształcenie prawa w czasie obowiązywania poprzedniej ustawy.

**DATA ZAWARCIA UMOWY PRZESADZA O TYM, CZY ZAWARTE W NIEJ
POSTANOWIENIA SĄ NIEDOZWOLONYMI KLAUZULAMI**

Uchwała Składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2018 r., sygn. III CZP 29/17

Na skutek wniosku złożonego przez Rzecznika Finansowego, Sąd Najwyższy w powiększonym składzie orzekł, że oceny, czy postanowienie umowne jest niedozwolone na podstawie art. 385¹ § 1 k.c., dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny).

Z uchwały Sądu Najwyższego wynika zatem, że badanie przesłanek zgodności z dobrymi obyczajami i rażącego naruszenia interesów konsumenta dokonywane jest według stanu z chwili zawarcia umowy, tj. z uwzględnieniem okoliczności jej zawarcia, ale bez uwzględnienia okoliczności związanych w wykonywaniem umowy w praktyce. Sąd Najwyższy potwierdził tą uchwałą słuszność stanowiska Rzecznika Finansowego, które zostało przedstawione we wniosku o wydanie uchwały.

**ROSZCZENIE O ZAPŁATĘ ZACHOWKU MOŻNA SKIEROWAĆ RÓWNIEŻ PRZECIWKO
SPADKOBIERCOM OBDAROWANEGO**

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2018 r., sygn. I CSK 381/17

Przedmiotowa sprawa dotyczyła roszczenia o uzupełnienie zachowku. Istotny majątek, w postaci lokalu mieszkalnego, spadkodawca podarował przed śmiercią swojemu synowi, przez co w momencie otwarcia spadku fundusze masy spadkowej nie pozwalały na zaspokojenie roszczeń o zachówek. Dochodzenie zapłaty zachowku od obdarowanego było jednak niemożliwe, bowiem zmarł jeszcze przed spadkodawcą. Uprawniona do zachowku skierowała swoje roszczenie o uzupełnienie zachowku przeciwko spadkobiercom obdarowanego.

Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo uznając, że skoro obdarowany zmarł przed swoim ojcem, to nie jest spadkobiercą w rozumieniu art. 994 k.c., toteż dokonanej na jego rzecz darowizny nie zalicza się przy obliczaniu substratu zachowku. Natomiast sąd drugiej instancji przyznał rację powódce, a stanowisko tego sądu zostało podtrzymane przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy orzekł, że spoczywający na obdarowanym obowiązek zapłaty zachowku ma charakter majątkowy i pieniężny, wobec czego brak jest argumentów przemawiających za tym, że ten obowiązek jest ściśle związany z osobą obdarowanego. Ponadto, skoro roszczenie o zachówek ze swej natury jest zbywalne i podlega dziedziczeniu, to konsekwentnie uznać należało, że istnieje możliwość przejścia na następców prawnych również obowiązku obdarowanego.

FORTUNA
KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

KAR UMOWNYCH NIE MOŻNA KUMULOWAĆ

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2018 r., sygn. V CSK 534/17

Powód wystąpił z roszczeniem o zapłatę solidarnie przez inwestora i generalnego wykonawcę za wykonane przez powoda prace budowlane. Roszczenie dotyczyło umowy, od której generalny wykonawca odstąpił z powodu opóźnień w wykonaniu prac. W umowie przewidziana była możliwość naliczenia kar umownych za opóźnienie w realizacji prac, jak i za odstąpienie.

Po sporządzeniu przez biegłego wyceny wykonanych przez powoda prac, generalny wykonawca naliczył powodowi kary umowne za opóźnienie i za odstąpienie i złożył oświadczenie o potrąceniu wzajemnych wierzytelności, w skutek czego sąd uwzględnił powództwo jedynie w części, uznając że w większości dochodzona wierzytelność wygasła na skutek potrącenia.

Sąd Najwyższy uwzględnił skargę kasacyjną strony powodowej. Orzekł, że niedopuszczalne było jednoczesne naliczenie kary umownej za opóźnienie i za odstąpienie. W razie odstąpienia od umowy stronie odstępującej przysługuje roszczenie o naprawienie szkody spowodowanej niewykonaniem zobowiązania. Ta odpowiedzialność pochłania odpowiedzialność za szkodę, wcześniej doznaną, z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania, które miało miejsce przed odstąpieniem od umowy. Dlatego też kara umowna za odstąpienie, jako ekwiwalent odszkodowania, pochłania karę umowną za opóźnienie.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA WYPADEK PRZY PRACY

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2018 r., sygn. IV CSK 436/17

Sprawa dotyczyła pracownika, który w 1975 r. uległ wypadkowi przy pracy, wskutek czego nie mógł wykonywać pracy na dotychczasowym stanowisku. Pracodawca przeniósł go do innej pracy, jednak związanej z otrzymywaniem niższego wynagrodzenia. Z tego powodu sąd zasądził od pracodawcy na rzecz pracownika rentę wyrównawczą, w celu zrekompensowania szkody związanej z ograniczeniem możliwości zarobkowych wywołanym wypadkiem przy pracy.

W związku z pogorszeniem się stanu zdrowia powodującego całkowitą niezdolność do pracy, pracownik wystąpił do sądu z powództwem o podwyższenie renty. Sądy nie uwzględniły jednak argumentów pracownika, a Sąd Najwyższy oddalił wniesioną przez niego skargę kasacyjną. Sądy ustaliły bowiem, że przyczyną pogorszenia możliwości zarobkowych pracownika było zachorowanie na chorobę wieńcową, która nie miała związku z wypadkiem przy pracy.

Sąd Najwyższy podkreślił, że co do zasady zmiana siły nabywczej pieniądza może być podstawą do podwyższenia renty. Jednak rozpoznając powództwo należy mieć na uwadze wszystkie okoliczności sprawy, w tym czy przyczyna żądania podwyższenia renty ma swój związek z wypadkiem przy pracy, czy jest od niego niezależna.

KONSEKWENCJĄ PODANIA NIEPRAWDY MUSI BYĆ ODRZUCENIE OFERTY

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku z dnia 14 marca 2018 r., sygn. II SA/Bk 893/17

Sprawa dotyczyła postępowania w celu zawarcia umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, w trakcie którego - w odpowiedzi na pytania Narodowego Funduszu Zdrowia - wykonawcy złożyli nieprawdziwe informacje. Po zaobserwowaniu niezgodności, Fundusz samodzielnie dokonał zmiany błędnych odpowiedzi, po czym dokonał wyboru najkorzystniejszej oferty i zawarł umowę z jednym z tych wykonawców.

Zdaniem Funduszu nie doszło w tym przypadku do naruszenia przepisów. Obaj wykonawcy udzielili nieprawidłowych informacji, co oznacza, że obaj wykonawcy zostali potraktowani w ten sam sposób. Było to przejawem postępowania zgodnego z zasadą równego traktowania wykonawców.

Z rozstrzygnięciem Funduszu nie zgodził się wykonawca niewyłoniony w konkursie i wniósł on skargę do sądu administracyjnego.

Wojewódzki Sąd Administracyjny uznał skargę wykonawcy za uzasadnioną. Orzekł, że pomimo iż postępowanie toczyło się w szczególnym trybie, tj. na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (do którego nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych), to również na gruncie tej ustawy obowiązuje zasada, że oferty zawierające nieprawdziwe informacje podlegają odrzuceniu (art. 149 ust. 1 pkt 2 tej ustawy). Powołując się na ten przepis Sąd orzekł, że komisja przeprowadzająca konkurs ofert, oceniając treść złożonych dokumentów, weryfikuje prawdziwość zawartych w nich informacji. W przypadku zaobserwowania, że doszło do złożenia nieprawdziwych informacji, komisja konkursowa zobowiązana jest do odrzucenia takiej oferty. Niedopuszczane jest bowiem, po upływie terminu do składania ofert, dokonywanie korekty złożonych w ofercie oświadczeń zarówno przez oferentów, jak i przez komisję konkursową.

WPLATA MUSI BYĆ BEZINTERESOWNA, ABY DARCYŃCA SKORZYSTAŁ ZE ZWOLNIENIA

Interpretacja Dyrektora Krajowej Izby Skarbowej z dnia 18 czerwca 2018 r., sygn. 0114-KDIP3-3.4011.180.2018.2.JK3

Podatnik złożył wniosek o wydanie interpretacji podatkowej dotyczącej podatku dochodowego od osób fizycznych w zakresie odliczenia od dochodu darowizny przekazanej na rzecz fundacji. Podatnik regularnie dokonuje darowizn na rzecz fundacji, mającej status organizacji pożytku publicznego. Jednym z podopiecznych tej fundacji jest niepełnosprawne dziecko podatnika. Podatnik dokonał odliczenia od dochodu z tytułu dokonanej darowizny, przy czym wskazał, że ponosząc ww. wydatek dokonał wpłaty ze wskazaniem na swoje dziecko, a w przypadku ponoszenia kosztów związanych z rehabilitacją dziecka fundacja zwracała podatnikowi poniesione przez podatnika wydatki.

Organ podatkowy zakwestionował prawidłowość działań podatnika, uznając że w okolicznościach tej sprawy podatnikowi nie przysługiwało prawo do skorzystania z odliczenia od podatku.

Organ podkreślił, że skoro ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych nie zawiera definicji darowizny, to należy odwołać się do przepisów Kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 888 § 1 k.c. przez umowę darowizny darczyńca zobowiązuje się do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem swego majątku. Darowizna polega zatem na świadczeniu bezpłatnym, dokonanym kosztem swojego majątku, z którym nie wiąże się uzyskanie jakiegokolwiek dobra albo innego świadczenia. Wpłaty dokonywane przez podatnika mogłyby stanowić podstawę do odliczenia od dochodu, gdyby zamiarem podatnika było tylko i wyłącznie przysporzenie korzyści obdarowanemu – nieodpłatne, nieekwiwalentne i bezinteresowne. Natomiast okoliczności sprawy, w tym uzyskiwanie od fundacji zwrotu kosztów rehabilitacji dziecka wskazuje na to, że dokonywane wpłaty nie były nieekwiwalentne.

III. WARTO PAMIĘTAĆ

ZASADY STOSOWANIA MONITORINGU WIZYJNEGO

W związku z objęciem przedmiotem nowej ustawy o ochronie danych osobowych kwestii związanych ze stosowaniem monitoringu wizyjnego, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych na swojej stronie internetowej opublikował wskazówki dotyczące wykorzystywania tego monitoringu.

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

W dokumencie zostały opisane m.in. podstawy i zasady przetwarzania danych osobowych z wykorzystaniem monitoringu, jak również zostały zawarte odesłania do opinii organów ochrony danych osobowych dotyczące tego zagadnienia.

Ze wskazówkami można zapoznać się pod adresem:

https://uodo.gov.pl/data/filemanager_pl/911.pdf

